

Всеукраїнський конкурс дослідницьких робіт
для учнів 6-8 класів загальноосвітніх навчальних закладів.
Тематика дослідницьких робіт.

Учасникам Всеукраїнського конкурсу дослідницьких робіт для учнів 6-8 класів пропонується у своїх пошукових роботах здійснити оцінку природи річок та прилеглих територій, її поточних змін і господарського використання.

1. **Номінація «Екологія»** передбачає дослідження та оцінку екологічного стану річок та берегів, змін їх стану у минулому й у сьогоденні (починаючи з кінця 60-х років ХХ ст.).

Особливу увагу необхідно звернути на заростання річок водною та прибережно-водною рослинністю, їх замулення, забруднення стічними водами місцевого походження, захарашення русла автомобільними шинами та побутовим сміттям. Важливо показати схематично місця, де на берегах річок влаштовані несанкціоновані сміттєзвалища, береги розорані до самої води під городи чи поля, знищена чагарникова чи деревна рослинність на берегах (якщо вона там була раніше), береги зруйновані скотопрогінними шляхами тощо. Доцільно самостійно визначити такі гідрологічні характеристики річок, як швидкість течії, параметри русла (при можливості), мутність води, вміст розчинених у воді солей (щільний залишок) та інше. Звернути увагу на екологічний стан річки у минулому, ознайомитись із наявною історико-пізнавальною та художньою літературою, у якій згадується річка вашої місцевості.

2. **Номінація «Рекреація»** передбачає оцінку особистого сприйняття річки як місця, де школярі проводять своє дозвілля, відпочивають, купаються, займаються спортом.

Як змінювалась річка за останні 8-10 років саме як місце їх відпочинку? Чи погіршувалась якість води для рекреації внаслідок антропогенного навантаження? Які перспективи й поради для покращення рекреаційної ролі річки для місцевого населення? Бажано ознайомитись із матеріалами санепідемслужби щодо якості річкової води для купання, зокрема – її санітарного стану. Визначити в лабораторії показники санітарного стану.

3. **Номінація «Біота»** передбачає характеристику іхтіофауни річки на основі особистого досвіду як рибалок та за матеріалами наявної літератури. Бажано оцінити також наявність та орієнтовну чисельність тварин, які живуть у воді чи на берегах, а також різних земноводних. Особливу увагу слід звернути на зміни біоти річки під впливом забруднення води та посилення антропогенного тиску на водні екосистеми.

4. **Номінація «Господарське використання»** передбачає дослідження основних видів використання водних ресурсів річки для місцевих та регіональних потреб.

Особливу увагу необхідно звернути на використання річкової води для комунального, промислового чи сільськогосподарського водопостачання у вашій місцевості, на наявність дамб, ставків та водосховищ на річці та їх впливу на природне середовище. Чи використовується річка для промислового риборозведення чи любительського рибальства? Чи збереглись ще на вашій річці залишки споруд минулих

часів – водяних млинів, запруд тощо? Чи будуються зараз нові так звані «малі ГЕС» та як вони впливають на екологію річки. Як ставиться місцеве населення до сучасного гідротехнічного будівництва на річках вашої місцевості? Спробувати оцінити (хоча би якісно) ступінь техногенного тиску на екологію місцевої річки. Яке ваше бачення перспектив використання й збереження природних ресурсів вашої річки?